

Vergadering: 28 april 2015
Agendnummer: 5
Status: Opiniërend
Portefeuillehouder: H. Blok
Behandelend ambtenaar J.J.Snijder, 0595-447740
Email: gemeente@winsum.nl (t.a.v. J.J.Snijder)

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp:

Vaststelling baggerplan 2015-2024 en beschikbaarstelling extra krediet voor uitvoering van het baggerplan.

Voorgestelde besluit:

De raad besluit:

- Het baggerplan 2015-2024 vast te stellen;
- er voor te kiezen om te baggeren tot de vaste bodem;
- de reserve onderhoud water De Brake te hernoemen in de egalisatiereserve baggeren;
- een incidentele storting te doen van € 175.000 in de egalisatiereserve baggeren en dit bedrag te dekken door een onttrekking tot dit bedrag aan de reserve opbrengst verkoop aandelen Essent,
- een jaarlijks baggerbudget van € 78.397 beschikbaar te stellen, waarvan 50% ten laste komt van het product Riolering;
- deze extra rioleringskosten mee te nemen in de tariefberekening voor de rioolheffing 2016;
- jaarlijks de kosten van het baggeren te egaliseren met de egalisatiereserve baggeren.

Inhoud:

De gemeente Winsum staat bekend als watergemeente en heeft een aanzienlijk aantal watergangen in beheer en onderhoud. Totaal gaat het in stedelijk gebied om ca. 39 km lengte watergang.

Voor het baggeren van de watergangen is tot op heden geen beleid. Het baggeren gebeurt vaak op basis van klachten en niet structureel. Om het watersysteem, het aan- en afvoeren van water in het watergangenstelsel, goed te laten functioneren is baggeren een noodzakelijke verplichting.

Bijkomend voordeel van baggeren is dat de waterkwaliteit en waterkwantiteit er op vooruit gaan.

- Waterkwaliteit: het bevorderen van de waterkwaliteit en het watermilieu (o.a. zuurstofopname in de zomer (vissterfte, stank) en overlevingskans vissen in de winter onder het ijs).
- Waterkwantiteit: het bevorderen van de doorstroming van water (o.a. afwatering, scheepvaart)

Voor het bepalen van de onderhoudsverplichting is in de Schouwnotitie van het waterschap Noorderzijlvest een onderverdeling gemaakt naar de volgende typen watergangen;

- Kleine sloten(< 0,5 m breed); minmale waterdiepte van 30 cm
- Middelgrote sloten(< 2,0 m breed); minimale waterdiepte van 50 cm
- Grote sloten (> 2,0 m breed);minimale waterdiepte van 50 cm over een bodembreedte van 2 meter.

In 2014 is door het Team Openbare Ruimte opdracht gegeven aan Tijhuis Bv voor het opstellen van een baggerplan voor alle watergangen die in onderhoud en beheer bij de gemeente zijn en binnen de dorpskernen van de gemeente Winsum liggen. In het baggerplan zijn door inmeting en inpeiling op locatie profielen opgesteld waaruit de hoeveelheid aanwezige baggerspecie is bepaald. In het baggerplan is ervan uitgegaan dat een watergang iedere 20 jaar gebaggerd moet worden.

Daarnaast is globaal de kwaliteit van de waterbodems beoordeeld om een beeld te krijgen van de verwerkingsmogelijkheden van de uitkomende baggerspecie. Voor de watergangen in woonwijk de Brake zijn afzonderlijke afspraken gemaakt met de toenmalige vereniging van eigenaren, er moet hier een vaargeul van minimaal 1.50 m worden gegarandeerd en 2-jaarlijks worden gepeild. Dit is notarieel vastgelegd en nu opgenomen in de baggerplanning.

Voor de Brake is vanaf de aanleg van de woonwijk jaarlijks een bedrag van € 9.000 gestort in een fonds voor baggeren van de watergangen. Dit fonds bevat op dit moment een bedrag van € 225.500. Inclusief stortingen t/m 2024 is dit totaal € 324.500.

Uitvoeringswijze baggeren

Bij het opstellen van dit baggerprogramma zijn 2 varianten uitgewerkt:

1. Baggeren tot de vaste bodem
2. Baggeren tot het onderhoudsprofiel met 0,10 cm. overdiepte

In het plan is als optie opgenomen om te baggeren met 10 cm overdiepte. Dit betekent dat er 10 cm baggerspecie niet gebaggerd wordt en dit achter blijft in de watergang.

Praktisch is dit erg lastig in te vullen; het vraagt veel van degene die baggert (hoe laat je nu gemiddeld overal 10 cm bagger liggen?).

Belangrijker zijn de kosten. De kosten van deze variant zijn gedurende de eerste 10 jaar wel lager (er wordt minder gebaggerd), maar het betekent ook dat er eerder dan bij het systeem van het baggeren tot de vaste bodem weer gebaggerd moet worden. Waar bij het baggeren tot de vaste bodem er pas na 20 jaar weer gebaggerd hoeft te worden, is de verwachting dat bij variant 2 er na 10 jaar al weer gebaggerd moet worden (uitgaande van een slibaanwas van gemiddeld 1 cm per jaar).

Het verschil in kosten tussen deze beide varianten over de eerste 10 jaar is ongeveer € 155.000. Dit is op zich niet gering. We komen dan wel over 10 jaar opnieuw voor dezelfde keuze te staan: gaan we opnieuw 10 cm slib laten liggen of dan wel baggeren tot de vaste bodem? De keuze tussen eens in de 20 jaar € 685.000 baggerkosten of eens per 10 jaar € 530.000 lijkt dan te moeten uitvallen in de keuze voor het baggeren tot de vaste bodem.

Buitendien betekent variant 2 eigenlijk dat de kosten worden verschoven naar de toekomst. Dit vinden wij niet reëel en daarom hebben we in dit voorstel deze variant niet verder uitgewerkt.

Financiën

Met de keuze voor de uitvoeringswijze lijkt het alsof er op het gebied van de financiële dekking van het baggerplan ook maar 1 oplossingsrichting is. Dat zou kunnen, maar wij willen uw raad toch een viertal financierings- c.q. dekkingsopties voorleggen.

Deze vier berekeningsoptie zijn de volgende:

- 1 vertaling meerkosten in een jaarlijks hoger budget;
- 2 meerkosten incidenteel dekken zonder verhoging jaarlijks budget;
- 3 bij de meerkosten rekening houden met een aanbestedingsvoordeel van 5%;
- 4 zowel rekening houden met incidentele inzet reserve als met een aanbestedingsvoordeel.

Optie 1

De gemiddelde jaarkosten bedragen € 68.967 en met een jaarlijkse post onvoorzien + afronding komen we dan uit op € 79.000. De helft van dit bedrag komt ten laste van het product Riolering en de andere helft komt ten laste van onze exploitatie (product Binnenhavens en waterwegen). Op dit moment hebben we geen budget voor het baggeren; wel storten we jaarlijks een bedrag in de reserve onderhoud water De Brake. Dit ter dekking van toekomstige kosten van het baggeren van de watergangen in de wijk De Brake op basis van gemaakte

afspraken. Het baggeren van de watergangen in deze wijk zijn meegenomen in het baggerplan. De raming van deze storting kan vervallen. Op dit product worden dan jaarlijks de ten laste van de exploitatie komende kosten geraamd. Onze structurele exploitatielasten nemen bij deze optie toe met € 17.500. Ons structureel onderhoudsbudget stijgt dan naar € 26.500 per jaar en zou moeten groeien naar het niveau van € 39.000.

De jaarlijkse raming zou met € 1.250,- per jaar moeten stijgen om dit over 10 jaar te bereiken. De rioleringskosten nemen hierdoor toe en daarom zal met ingang van het jaar 2016 aanpassing van het tarief van de rioolheffing nodig zijn.

Optie 2

Deze optie is identiek aan optie 1, alleen vindt er een aanvullende storting plaats in de egaliseringsreserve baggeren tot een bedrag van € 175.000 (10 x € 17.500). In de financiële verordening staat vermeld dat waterwerken over maximaal 30 jaar mogen worden afgeschreven, wij kiezen in dit geval om dat in 1 jaar te doen en zo is het mogelijk om de hogere gemiddelde kosten in de eerste 10 jaar te dekken vanuit de hogere reserve. Het voordeel is dat, zonder toename van de structurele lasten, het baggerplan volledig kan worden uitgevoerd. De effecten voor het rioleringsdeel blijven hetzelfde; dat wil zeggen; het tarief zal met ingang van 2016 moeten worden aangepast. Tevens is het zo dat na deze eerste 10 jaar waarin alle watergangen zijn gebaggerd er een hogere last dan de huidige € 9.000 in de begroting moet worden opgenomen om ook structureel de baggerkosten te kunnen opvangen. Deze optie heeft hierdoor iets in zich van het verschuiven van lasten naar de toekomst. Het is aan de andere kant ook zo dat het baggeren om de 20 jaar nodig wordt geacht, maar het is voor veel watergangen langer dan 20 jaar geleden dat ze voor het laatst zijn gebaggerd. Het zou bij deze optie slim zijn om de komende jaren een jaarlijks cumulerend hogere gemeentelijke bijdrage in de baggerkosten te ramen van bijv. € 2.000. Na 10 jaar is de jaarlijkse bijdrage vanuit de exploitatie dan gegroeid naar € 20.000, maar dit geldt ook voor de bijdrage vanuit riolering. In totaliteit zijn er dan structurele middelen in de begroting opgenomen van € 49.000 (€ 9.000 + 2 x € 20.000), en daarnaast is er een behoorlijke egaliseringsreserve opgebouwd.

Optie 3

Deze optie is identiek aan optie 1, alleen wordt in deze optie gerekend met een aanbestedingsvoordeel van 5% op de baggerkosten. Het totale voordeel over de komende 10 jaar is € 34.000. Hierdoor nemen de ten laste van de Riolering komende kosten over de volle 10 jaar af met € 15.000 en hetzelfde geldt ook voor onze exploitatie. De structurele kosten bedragen bij deze optie gemiddeld € 25.000.

Optie 4

In deze optie wordt het voordeel van een aanbestedingsvoordeel gecombineerd met een eenmalige extra storting in de egalisatiereserve baggeren. De extra storting bedraagt bij deze optie € 160.000.

Onderstaand ziet u de financiële gevolgen van deze 4 berekeningsopties:

Kostenraming baggerplan 2015-2024

Omschrijving	Varianten			
	1	2	3	4
TOTALE Kosten (10 jaar)				
Bruto kosten baggerplan	683.967	683.967	899.393	683.967
Aanbestedingsvoordeel	0	0	-34.198	-34.198
Onvoorzien	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>
Kosten baggerplan	783.967	783.967	749.769	749.769
bedrag tlv Rioleringsplan	-391.984	-391.984	-374.884	-374.884
Netto kosten baggerplan expl.	391.984	391.984	374.884	374.884
Kosten per jaar				
Huidige kosten exploitatie	9.000	9.000	9.000	9.000
Eenmalige extra storting	0	175.000		160.000
Verhoging jaarlijks budget (gem.)	17.500	0	16.000	0
Jaarlijkse exploitatielasten	26.500	9.000	25.000	9.000
Eindbedrag reserve in 2024	107.530	107.530	109.629	109.629

Variant 1: Volledig baggerplan met een jaarlijks hoger budget

Variant 2: Volledig baggerplan met incidentele inzet reserve voor dekking extra kosten

Variant 3: Volledig baggerplan, maar rekening gehouden met aanbestedingsvoordeel van 5%

Variant 4: Volledig baggerplan met inzet reserve en aanbestedingsvoordeel

Uitgangspunt van de berekeningen is een (bijna) identiek saldo in de egalisatiereserve baggeren na verloop van 10 jaar. Hierdoor zijn de berekeningen ook vergelijkbaar.

Wij stellen voor om voor optie 2 te kiezen.

Wij hebben bij de gecombineerde aanbesteding van het baggeren/aanbrengen van beschoeiing van het Oldehoofsche kanaal gemerkt dat we er niet zomaar vanuit mogen gaan dat er aanbestedingsvoordelen zullen ontstaan. Het op voorhand rekenen met een voordeel is hierdoor een risico.

Het verschil tussen de opties 1 en 2 bestaat er uit om niet/wel gebruik te maken van de inzet van incidentele middelen. Door de inzet van incidentele middelen kan worden voorkomen dat de structurele lasten toenemen. In een periode dat er steeds meer aandacht is voor het zogenaamde reële begrotingsevenwicht is dit niet onbelangrijk. Daarnaast is ons weerstandsvermogen redelijk riant; inzet tot een bedrag van deze omvang vanuit de reserves zal onze weerstandscapaciteit niet wezenlijk aantasten.

Verder wordt voorgesteld om de huidige reserve onderhoud water De Brake te hernoemen in de egalisatiereserve baggeren en tevens om deze reserve extra te voeden met een bedrag van € 175.000. Deze extra lasten kunnen worden gedekt door een onttrekking te plegen aan de reserve opbrengst verkoop aandelen Essent. Hier resteert na aftrek van € 175.000 een bedrag van € 4.857.000.

Ook wordt voorgesteld om ingaande het jaar 2015 een jaarlijks met € 2.000 groeiend baggerbudget in de begroting op te nemen, alsmede op het product Riolering. De hieruit voortvloeiende lasten ad € 2.000 kunnen in 2015 worden gedekt van het geraamde begrotingssaldo.

De totale kosten voor de komende 10 jaar worden geraamd op (afgerond) € 784.000.

Dit betekent een gemiddeld jaarlijks budget van € 78.400,-.

Voorgesteld wordt, dit overeenkomstig het beleid in het afvalwaterbeleidsplan, het benodigde bedrag voor 50% ten laste van het afvalwaterbeleidsplan te brengen en voor het overige benodigde budget een jaarlijks budget in de begroting op te nemen van € 39.000 (betekent een verhoging van de lasten met € 30.000, welke in jaarlijkse stapjes van € 2000 wordt bereikt).

Jaarlijks zullen de werkelijke kosten van het baggeren voor 50% drukken op de functie riolering en voor 50% ten laste van het product binnenhavens en waterwegen. Tevens zal jaarlijks egalisatie plaatsvinden van de kosten van het baggeren met het budget.

In 2015 kan al gestart worden met de voorbereiding van een meerjaren-bestek en uitvoering van de baggerwerkzaamheden omdat er voldoende budget beschikbaar is in het fonds en het afvalwaterbeleidsplan.

Na het besluit over dit voorstel kan voor de komende jaren een definitieve planning voor uitvoering van het baggerplan worden opgesteld.

In het plan wordt er vanuit gegaan dat iedere watergang in elk geval iedere 20 jaar wordt gebaggerd. In het voorliggende plan worden de waterwegen waar nodig de komende 10 jaar gebaggerd.

In het Afvalwaterbeleidsplan is vastgesteld dat 50% van de kosten voor baggeren ten laste mag worden gebracht van de rioolheffing. In het afvalwaterbeleidsplan is hiervoor nu gedurende een aantal jaren € 30.000 vastgesteld.

Zou er gekozen worden voor optie 1 dan zou dit betekenen dat er een bedrag van € 392.000 (gedurende 10 jaar) ten laste van het verbreed rioleringsplan komt, terwijl er nu in dit plan voor deze periode een bedrag van € 150.000 (5 jaar x € 30.000) aan baggerkosten is meegenomen. Te verwachten is dat dit een structureel bedrag zou moeten zijn van ± € 39.000 per jaar. In de jaren 2015-2018 betekent dat we hierdoor tekort komen. We ontkomen er niet aan om ingaande het jaar 2016 het tarief van het rioolrecht hiervoor aan te passen. De meerkosten bedragen € 9.000 per jaar. Uitgaande van een aantal aansluitingen van ± 5.700 betekent dit een tariefsverhoging van ± € 1,58 per aansluiting wat neerkomt op een stijging van 0,8 %.

Uitvoering

Het is de bedoeling voor de uit te voeren werkzaamheden een meerjaren-bestek te laten opstellen zodat voor de komende 4/5 jaren een planning voor uitvoering kan worden opgesteld. Voor wat betreft de onderhoudsplicht is een scan gemaakt waarbij uitgezocht is wie onderhoudsplichtig is voor niet gemeentelijke watergangen. In het bestek kunnen ook enkele knelpunten worden opgelost. Ook gaan we de mogelijkheid onderzoeken voor het inrichten van een tijdelijk baggerdepot.

Na indroging is bagger namelijk uitstekend geschikt om percelen op te hogen of in profiel te brengen.

Voorstel:

Voorgesteld wordt het baggerplan 2015-2024 vast te stellen en hierbij te kiezen voor variant 2. Deze variant houdt in dat de jaarlijkse (netto) kosten voor het baggeren met ingang van het jaar 2015 zullen stijgen met € 2.000. Wij beraden ons nog op de gevolgen van de verlaging van het waterpeil in 2007. Door de bodemdaling in het gebied was het nodig dat het waterpeil is verlaagd. De verdere bodemdaling heeft geen verdere gevolgen, omdat nu ook het waterpeil mee wijzigt. Door deze waterpeilverlaging moeten wij eerder dan gepland de watergangen baggeren. Wij proberen deze schade te verhalen.

Communicatie

Informatie naar de pers over de voorgenomen werkzaamheden (excl. bedragen)

Achterliggende stukken:

- Baggerplan 2015-2024

Burgemeester en wethouders van Winsum,

M.A.P. Michels, burgemeester

Drs. R.J.Bolt, secretaris

Agendanummer:

Vergadering:

De raad van de gemeente Winsum;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op het bepaalde in de gemeentewet :

b e s l u i t :

- in te stemmen met vaststelling van het baggerplan van 2015-2024;
- er voor te kiezen om te baggeren tot de vaste bodem;
- de reserve onderhoud water De Brake te hernoemen in de egalisatiereserve baggeren;
- een incidentele storting te doen van € 175.000 in de egalisatiereserve baggeren en dit bedrag te dekken door een onttrekking tot dit bedrag aan de reserve opbrengst verkoop aandelen Essent;
- een jaarlijks baggerbudget van € 78.397 beschikbaar te stellen, waarvan 50% ten laste komt van het product Riolering;
- deze extra rioleringskosten mee te nemen in de tariefberekening voor de rioolheffing 2016;
- een met ingang van 2015 jaarlijks met € 2.000 groeiend baggerbudget beschikbaar te stellen voor de dekking van de structurele baggerkosten;
- dit hogere exploitatiebudget te dekken door een verlaging van het begrotingssaldo 2015;
- de structurele dekking plaats te laten vinden in de kadernota 2015;
- jaarlijks de kosten van het baggeren te egaliseren met de egalisatiereserve baggeren.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Winsum in zijn openbare vergadering van

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,